

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVOPÁRI KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hettön, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj: öt hasáboz posztor...

Előfizetési feltételek: helyben hához hordva...

Debreczen, január 22.

Ellenzéki lapok ugyancsak vérték a nagy dobót: Talpra magyar! Veszélyben a haza!

Az ellenzék, mely tudvalegleg egyedül a maga számára tartja fenn a privilegiumot...

Azok, a kik a fűvet is nőni hallják, rémitő dolgokat tudtak mesélni a Bécsben tartott miniszteri tanácskozásokról.

Már most az mind olyan rémségek dolog, hogy ha a jámbor olvasónak még erre sem borsodlik a háta...

resztelnek, — írja a külügyministerium felhívatólos lapja a „Freundenblatt.“

Ha csak magukat tennék velő neveltségéssé, nem volna nagy baj; de félni lehet, hogy a közönség is elfárad végre ebben az örökös igazgatóságban...

A közgazdasági tisztviselők qualificatioja tárgyánál a miniszteriumok kebelében tanácskozások folynak...

A horvát tartomány-gyűlés január 20-kán befejezte üléseit s elnapoltatott.

Az osztrák miniszterkrizis megoldásáról a különben jól értesült és komoly Independance Belge a következő híreket hozza:

Novi Bazárt illetően Zichy gróf az osztrák-magyar nagy követet új konvencziót terjesztett elő a portának.

A pénzügyi bizottságból.

Hettön a honvédelmi ministerium költségvetése került tárgyalás alá.

Molnár György előadó a költségvetés általános képét nyújtván, kitünteti, hogy a rendes és átmeneti kiadásoknak 6.453.257 fttal előirányzott összege 30.758 fttal kevesebb a múlt évi megállapításnál...

A költségvetés általánosságban elfogadtatván, részletes tárgyalás alkalmával majd minden kérdésnél került fel észrevétel, vagy vita az előirányzat azonban változatlanul elfogadtatott.

Legfontosabb volt a vita ama tételénél, mely szerint a honvéd zászlóaljak kerete be-

kelében 20 főről 40-re emeltetik. Ez a legény-ség kellő kiképzése érdekében történik.

Bujánovics Sándor az egyesült ellenzék részéről az ország általános pénzügyi helyzete miatt nem tartja ezt megengedhetőnek.

Országgyűlés.

A képviselőház január 21-én tartott ülésében Rakovszky György előterjeszté a ház január-havi költségvetését és a m. évi december-havi kiadásának kimutatását...

A debr. cukorgyár és gőzmalom mezőgazdasági szempontból.

A gyár épített csontot csak a saját szükségletre, mivel a megévő osztrák és korlátolt felszerelvények annak nagyban előnyös termelését nem engedik.

A gyár kiválólag süvegezőkört, kivételesen pilót és nyers cukro — ez utóbbit csak megrendelésre — gyárt, mely gyártmányokat a helybeli piacon kívül legnagyobb részben Erdélyben, Szatmár, Máramaros, Közép-Szolnok, Krasszva, Szabolcs, Bihar megyében és Kővár vidékén értékesítik.

A mérleg minden évben a campagne bevételeivel állítatik össze, és ugyanakkor minden legkisebb tárgy, gyári vagy gazdasági felszerelvény a valódi becserkészésben leltaroztatik.

A könyvelésre nézve általában megjegyzem, hogy bár a gazdasági és gyári kettős könyvvezetés a legnehezebb feladatok közé sorolható; a cukorgyár könyvelése új kitüntően vitetik keresztül, hogy ez valószínűleg minden szakértőt meglep, ebben is a főgépem a gyár igazgatója, ki a könyvelést maga rendezte be.

Összegezve most már a gyár egész működését, midőn a gazdálkodás teljes szakértelemmel és okszerűen kezeltek, és a gyárnak csaknem minden évben tetemes hasznot eredményez, midőn a gyári munkálalatok a viszonyokhoz képest igen jól hajlatnak végre és a cukor értékesítése mellett nagyobb veszteség elő nem fordul.

Erre könnyen meg lehet felelni, mert igaz ugyan, hogy nálunk a föld értéke alant áll s így aránylag a földek haszonbérlete jutányosabbá csökölhet.

Erre könnyen meg lehet felelni, mert igaz ugyan, hogy nálunk a föld értéke alant áll s így aránylag a földek haszonbérlete jutányosabbá csökölhet.

A napoktól adó, mit a gyár 24 órára fizet, 1870 ik évben 204.80, 1877-ben 363.37 ftt, és a folyó évben a gyár gyártási képessége emeltevén, már 454.54 fttal tesz ki.

Ez a főoka annak, hogy Magyarországon évenként több gyár születik meg működését, az idén is kettő az ácsi és bosi gyár állítja be folytatását, és ha e tekintetben a kormány és törvényhozás segíteni nem fog az adó ügyén, akkor a magyarországi gyárak mind tönkre mennek.

Mert lehetetlen a Cseh- és Morvaországi cukorgyárakat a magyarországiakkal egy adózási rendszer alá vonni: ez tönkre teszi nálunk az ipart véglegesen.

Ott átlagosan 3%-kal több cukortartalmat van a repának, jobb időjárás van, és mellett jó utak, ócsó napszámmal és tüzelőszerrel, bő vízzel működtethetők.

Ezek folytán általában a hazai cukorgyár ipar, különösen pedig a debreczeni cukor érdekében következő javaslatomat terjesztem elő.

Hogy ha a Magyarországi és az osztrák örökös tartományok közt jelenleg fennálló közönségi viszonynál fogva a magyarországi cukorgyárakra nézve külön adózási rendszert ezáltal behozni nem lehet is, annyit azonban a törvényhozás által készített vihetőnek látszik, hogy azon cukorgyárakat, melyek átztással működnek, azon gyáraktól, melyek sajtolás útján kenvelenek gyártani, az adózás tekintetében elkülönítenessék.

Hajtható volna továbbá, hogy Debreczen és Hajdu-Böszörmény közt mielőbb köországot építtessék, hogy így mind a cukorgyár által berben tartott földekről, mind a h.-böszörményi lakosok földeiről a repát jó úton beszállítani lehessen, ezt nemcsak a két város jól fogott érdeke, hanem az ország érdeke is sürgetően kívánja.

Vége feletté kívánatos lenne arra hatni, hogy a városi gazdáközönség a cukorgyár-trá-

gyázási és földmívelési rendszerét megta nulja és elsajátítsa.

Külföld.

A francia köztársaságot fenyegető veszély szép csöndesen elvonult. A republikánus pártok nem veszték össze egymás közt, hogy ellenségek várták, s a Dufaure-miniszterium megmaradt. A Gambetta által vezérelt baloldal a jan. 20-iki ülésben mellette szavazott.

Dufaure szívesen fogadja a Senard részéről kifejezett érületet. Arra elkerült, hogy ő is résztvevett a köztársaság megalapításában és megszilárdításában; kijelenti, hogy szigorú lesz a tisztviselők ellen, de a tett szolgálatakat nem fogja figyelmen kívül hagyni.

Madier de Montjean és Floquet (radikálisok) bírálják a kormány programját; újot a kabinet visszahívását óhajtja és új kabinetet akar, mely az egyesült baloldalt képviseli.

Ferry a következő indokolt naprendet indítványozza: A kamara, bizván a kormány nyilatkozatában és arra bizván, hogy a miniszterium a cselekvési szabadság teljes birtokában nem fog késni teljes elégtételt adni, nevezetesen a közigazgatási és bírósági személyzet illetégre — napirendre tét.

Következik a szavazás. Floquet egyszerű napirendje 322 szavazattal 168 ellenében elvetetik.

A republikánus baloldal és a balközép ellene, az union republicaine és a szélső baloldal mellette szavaztak. A jobboldal nem szavazott.

Enztán 223 szavazattal 121 ellen elfogadtatik Ferry indítványa, melyet a kormány magává tett.

Az orosz török békeszerződés szeptember-ekor váratlanul jelentékeny nehézségek merültek fel, melyek az alkudozások befejezését és a szerződés aláírását késleltethetik.

Konstantinápolyban. — írja a Pol. Corr. — legújában ismét sokat emlegetik Kherredin pasa lemondását, és pedig a majdnem bizonyos kudarc miatt, a melyet a pénzügyi kérdésben fog vállalni. A szultán abban a reményben fordult hozzá, hogy kölcsönt hoz kötni és szerencsén megoldja a kaimé-kérdést.

Az orosz pénzügyi állapotok javításának tárgyalására kiküldött bizottság a következő indítványt nyújtotta be: A hadsereg békeállománya 110.000 emberrel kevesbitendő, a tengerészeti költségvetés 26 millióról kilenczre redukálendő és a hivatalnokok száma lényegesen csökkentendő. Végre ajánlja a bizottság az

A „Debreczeni Ellenőr“ tárcaja.

A LORELEY.

— Dán novella. — Goldschmidtól. (Folytatás.)

Miután a jelenlévők egy darabig ép oly komolysággal hallgatták, egy-zerre csak homér kacszájban törték ki, és a mint Ferenc ismét a leánya felé fordult, egy fiatal ember odalépett kettőjük közé.

nek előtt állt, egyedül és sötétben; de a következő pillanatban mellette volt a leánya s így szót: „Jöjj velem.“

Jó darabig haladtak együtt a kövek és romok közt, míg egy meglehetően egyenes utra találtak, mely a sziklákon levezetett.

„Hogyan, elválni?“ kérdé Ferenc szomorúan.

„Igen“, felelt a leány, kezét nyujtvane. Az ifju valamivel lenebb állott, mint a leány s a mint ennek kezét megragadta, mintegy önkénytelenül magához vonta őt s ajkai egymást érinték.

Mielőtt Ferenc e rövid pillanat mámorából magához térhetett volna, már a leány tavol volt, ő pedig lefele ment, mivel az út arra vezetett; de meg másként tenni szinte lehetetlennek látszott előtte, s mégis úgy érezte, mintha tulajdonképen nem is távoznék.

Midőn a „macská“-ba visszatért, pajtasait részint az asztal alatt fekdűve, részint rendezetlen tömegekben a talajon végig nyulva találta. A reggeli szürkülésben úgy néztek ki, mint holttestek; de ő tudta, hogy csak mámorukat aluszszák ki. „Ó“, mondá, „itt fekszik az álmos emberi nem, miattl én este-neknek voltam vendége.“

Ekkor belépett egyik barátja, ki a folyónál volt, hogy annak vízával kimossa az álmod szemeiből. A mint Ferencet megpillantotta, így kiáltott fel: „Hát te hol voltál? Tegészejre elhagyatd zászlódat! Birói illetélc becstelenségtelnek fogunk nyilvánítani, mint egykor Kenneth lovagot!“

„Igen, mint Kenneth lovagot!“ válaszolt

Ferenc lelkesedve. „En is, mint ő, magasabb rendelet folytán hagytam el zászlómat. De ez még magasabb rendelet volt, mint az, melyet ő követelt.“

„Az ördögbe is!“ felelt barátja; „milyen magas volt az rendelet és hová mentel te?“

„Az égbe, barátom! En az égben voltam, igen, valóban azt hiszem, hogy ott voltam.“

„Ne beszélj társnyokban! Ha előbb leitted magad nálunk, valód meg öszintén. Ha egy kötényt után futottál, ne tiköld el!“

„Ne használj d szót: „kötény“, mondá Ferenc. „Oly valami történt velem, a mi ép olyan csodálatos volt, mint magasztos, és ha az egy leányka alakjában jött, akkor...“

Ferenc elbeszélte, és a mint elvégezte, barátja elővett egy nagy czinkorsót s ezt oly erővel verte egy paizs-hoz, hogy az alvók nagy része felébredt. Ekkor így szót hozóják: „Az „eger“-ben szinészek vannak fiatal lányokkal: Hátha feljutnánk a régi harczszályra, mely a macska és eger közt kétségkívül fennállott, mig szomszédok voltak.“

Mindenki kés volt s elindultak. De midőn az „eger“-et nagy fúráddal elértek, őrök volt az csak némi nyomok jelzék a látogatást. Azonnal törvényszéket határozattartani, hogy elültéjk ezen utazás indítót, de ekkor mindnyájuk figyelme egy pompás látvány vonta magára.

Vándorlásuk alatt nem vették észre a nap feljöttét, mert igen nagy köd volt. Csak egy napsgár hatolt a nagy, dülledett csarnokba, és a felhőmálnak csodálatos pompás színezetet adott. Beugráltak a töredeszt alkakozók, hogy a napfényhez közelebb legye-

nek s először üdvözölhessék azt. Alant minden nedves és ködös volt, de fent itt-ott fénylő hegycsúcsokat lehetett látni, melyek csakhamar ismét ködbe borultak, miattl mások lettek láthatóak.

„Az ördögbe is!“ felelt barátja; „milyen magas volt az rendelet és hová mentel te?“

„Az égbe, barátom! En az égben voltam, igen, valóban azt hiszem, hogy ott voltam.“

„Ne beszélj társnyokban! Ha előbb leitted magad nálunk, valód meg öszintén. Ha egy kötényt után futottál, ne tiköld el!“

„Ne használj d szót: „kötény“, mondá Ferenc. „Oly valami történt velem, a mi ép olyan csodálatos volt, mint magasztos, és ha az egy leányka alakjában jött, akkor...“

Ferenc elbeszélte, és a mint elvégezte, barátja elővett egy nagy czinkorsót s ezt oly erővel verte egy paizs-hoz, hogy az alvók nagy része felébredt. Ekkor így szót hozóják: „Az „eger“-ben szinészek vannak fiatal lányokkal: Hátha feljutnánk a régi harczszályra, mely a macska és eger közt kétségkívül fennállott, mig szomszédok voltak.“

Mindenki kés volt s elindultak. De midőn az „eger“-et nagy fúráddal elértek, őrök volt az csak némi nyomok jelzék a látogatást. Azonnal törvényszéket határozattartani, hogy elültéjk ezen utazás indítót, de ekkor mindnyájuk figyelme egy pompás látvány vonta magára.

Vándorlásuk alatt nem vették észre a nap feljöttét, mert igen nagy köd volt. Csak egy napsgár hatolt a nagy, dülledett csarnokba, és a felhőmálnak csodálatos pompás színezetet adott. Beugráltak a töredeszt alkakozók, hogy a napfényhez közelebb legye-

nem enyészhetnek el, s hogy jövendője nem az éjhez és álomhoz tartozik, hanem a fényes nappalhoz.

Ly gondolatok közt tért vissza Boniba. Valami magasabb szagallat szálta meg s egész életére magához bilincselte. — Válaszoltan kererte magát, mintha valaminek betöltésére, valami különös célra, — maga sem tudta, — hogy mire? volna rendeltetve. A rendes, mindennapi élet, melybe nemcsak a visszatért, mint kőfal állott előtte, melyt ő visszatartta, vagy mint kőd, mely szeméi elé telepedett. Nem akarta elhinni, hogy valóságos szinészek voltak azok, s mégis arra gondolott, hogy bejárja a helyeket, a hol csak átjöhettek.

Ekkor levelet kapott hazáról, melyben kérték, hogy családijokban jöjjon haza.

Meg kell it emiteni, hogy Ferenc és anyja között mindig a legbizalmasabb viszony állott fenn. A mint haza érkezett, anyja csakhamar észrevette, hogy valami különös nyomja a színe, s ügyes és bizalmas kérdéseivel rábirta, hogy mindent elbeszéljen.

Anyja természetesen meg volt győződve, hogy az illeték szinészek voltak s csak attól félt, hogy fia ismét ösztelalokozik velök, de mégis azt mondta tréfásan, hogy csak álom volt az egész, s mit Ferenc természetesen — úgy vélte — könnyen megczáfolhatott volna, ha a coérról, minnek meleg lehetet elragadtatásban még most is érezni vélte, beszélt volna, — de arról hallgatott.

(Vége köv.)

Printer Regisz- Irlandban kö- (tavaly 151 donban, 85 a szerkesztetik. ti lap; 70 nek ára; a többi uk szerint 64 getlen, vagyis g. Messinában hizas férfi vi- yal. A feleség uségét s arra beeszleitét. A lopókodott s akart menni, eszarta. yenes évek e gykori aispán- ánt beszéli el. “ tárcajában: jentését írta lejvesztés terhe ö leiket be ne alami doigban mber besuhat t. Odön ur ervüle folytatá az egyik háta k rázdói nagy on, melyet a . Tekintetes első zafi” Beothó ijbosztút tigris, szeméi szikraz- redni, — de a ki sodrából, s ok az a sze- vallásu em- ját, ezen em- nem gondolt silányítottá. .“ gy orszolán a ek ki engem! naása alatt. — ekes beszéget- beletáladja ma- eből, — Gerö- che: kaczerón a könnyűséggel erre hűhölle- meresztii sze- fészkölködi. — nichenek, — az ! — Csak nem épen, de néz- t; le nem vem sug...

Derzi 1. Kis Itonka ... Kákosus ... Marosi ... Horvath Szabó K. Juhász Závadszky T. Lemer ... atonák, nép.

... si Imre. ... rdnold.

Holvay Gyula, Singer, Howe, Weber és Wilson varrógépek rakárának tulajdonosa.

